

Gedragsprotocol

IKC Leuken

INTEGRAAL KINDCENTRUM

Beleid – Regels – Afspraken

Voorwoord

Communicatie gaat niet zozeer over zenden en ontvangen, wel over begrijpen en verbinden.

Voor u ligt het document 'Gedragsprotocol IKC Leuken'. Dit document laat zien hoe onze school (onderdeel van het IKC) met gedrag en het gebruik van communicatiemiddelen omgaat. Dit biedt duidelijkheid voor leerkrachten, leerlingen en ouders over de invloed en aanpak van gedrag. De hier beschreven regels en afspraken worden door het team en de medezeggenschapsraad onderschreven. In de schoolgids wordt naar dit gedragsprotocol verwezen en ouders hebben inzage in dit document via de website van de school. Iedere vier jaar wordt dit gedragsprotocol geëvalueerd, geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.

Vastgesteld op 16 juni 2022

Directie IKC Leuken

Inhoud

Inleiding.....	4
Stimuleren van gewenst gedrag	5
Op schoolniveau.....	5
Op groepsniveau	5
Op individueel niveau	6
Hoe gaan we om met ongewenst gedrag?	7
Wat is ongewenst gedrag?.....	7
Verschillende rollen	7
Rol van de leerkracht	7
Rol van de ouders.....	8
Rol van het kind.....	8
Rol van de directie/IB'er	8
Hoe gaan we op school om met (online) pestgedrag?	9
Hulp aan de gepeste leerling.....	9
Hulp aan de pestende leerling	9
Hulp aan de middengroep en de meelopers	10
Hulp van- en aan ouders	10
Contact.....	11
Wat als school en ouders er niet uitkomen?	11
Slotwoord.....	12
Bijlagen.....	13
Bijlage 1: Wat houdt Grip op de Groep in?	13
Bijlage 2: Grenzen	15

Inleiding

Op onze school staan de volgende 5 kernwaarden centraal:

- **Samen:** samen leven, samen werken, samen leren en samen spelen.
- **Zelfvertrouwen:** verwachtingen die het kind heeft van zijn of haar kunnen en van daaruit het ontwikkelen van een positief zelfbeeld.
- **Betrokkenheid:** vanuit betrokkenheid en verbondenheid leren op een constructieve manier samenwerken.
- **Verantwoordelijkheid:** verantwoordelijkheid leren nemen voor jezelf, de ander en de omgeving.
- **Veiligheid:** een veilige en kindvriendelijke omgeving waar kind, ouder en leerkracht optimaal kunnen en durven te functioneren.

Om deze kernwaarden goed uit te kunnen dragen is een veilig schoolklimaat van belang. Hieronder verstaan we:

- Dat leerlingen zich thuis voelen bij ons op school
- Dat ze graag naar school komen
- Dat leerlingen en ouders zich serieus genomen voelen
- Dat we gewenst gedrag op een positieve manier stimuleren
- Dat we duidelijke grenzen aangeven bij ongewenst gedrag
- Dat leerkrachten optreden bij het overschrijden van grenzen

Om de kernwaarden toe te passen in onze school gaan we uit van de volgende drie basisregels:

- Zorg voor jezelf
- Zorg voor de ander
- Zorg voor je omgeving

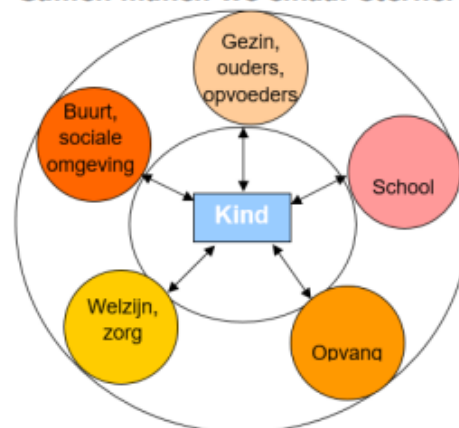
Deze drie pijlers zijn zichtbaar terug te vinden in de klassen, leerpleinen en in de inkomsthal van onze school.

In dit document beschrijven we hoe we gewenst gedrag stimuleren, hoe we omgaan met ongewenst gedrag en hoe we invulling geven aan het creëren van een positief en veilig schoolklimaat.

Stimuleren van gewenst gedrag

We gaan uit van ons motto: “samen maken we elkaar sterker”. We verkrijgen dit door op de volgende manieren hier aandacht aan te geven.

“Samen maken we elkaar sterker”.

Op schoolniveau

- Alle leerkrachten begroeten de leerlingen aan het begin van de dag bij de deur. Zo wordt er 's ochtends al eventjes contact gemaakt.
- In elke groep wordt aan het begin van het schooljaar ingezet op het creëren van een positieve groepssfeer aan de hand van de aanpak volgens “grip op de groep”. Iedere leerkracht kan gebruik maken van ‘aan de slag met groepsvorming’ (van Jelle Bijlsma). Om deze positieve groepssfeer te behouden, wordt er na iedere vakantie opnieuw aandacht besteed aan de verschillende fases (groepsvorming: forming – norming – storming – performing – adjourning) Voor een uitwerking van deze aanpak zie bijlage 1. In de kleutergroepen wordt gebruik gemaakt van het prentenboek ‘De Kleurenmonsters’ om dit onderwerp te bespreken.
- In het lesrooster is het onderdeel sociaal-emotionele ontwikkeling opgenomen. Binnen deze tijd is er dus aanbod rondom sociaal-emotionele thema's. Tijdens zo'n SEO-moment worden meerdere bronnen ingezet zoals: gebruik van “Soemokaarten”, moraal van een (bijbel)verhaal, wordt er aandacht geschonken worden aan actuele maatschappelijke onderwerp.
- We benaderen kinderen voor zover mogelijk op een positieve manier. We belichten vooral dit aspect zodat kinderen zien wat we als school als gewenst gedrag beschouwen.
- Leerkrachten reageren adequaat op ongewenst gedrag naar een ander toe. Hierbij wordt er gekeken naar het motto ‘We maken elkaar sterker’. Deze situaties worden altijd opgelost en uitgepraat.

Op groepsniveau

- Tijdens SEO-momenten wordt ook aandacht geschonken aan de bevordering van de executieve functies. Dit wordt vooral preventief ingezet, met als bron de leerlijn “leren leren” of het boek “breinhelden” (afhankelijk van wat de groep nodig heeft).
- Binnen de groep wordt gewerkt op een manier die een goede omgang met elkaar bevordert. Hoe kunnen we elkaar sterker maken? De gewenste situatie (verwachting) wordt besproken. Dit wordt gedaan door middel van groeps gesprekken, coöperatieve werkvormen of samenwerkingsspellen.
- Binnen de groep wordt regelmatig gereflecteerd op de huidige situatie. Tips en tops worden doorgenomen met de leerlingen en indien nodig worden hier vervolfgafspraken over gemaakt.
- Mocht er zich een situatie voordoen, die direct aandacht vraagt, zal er een extra SEO-kring plaatsvinden.

Op individueel niveau

- Er worden **individuele kindgesprekken** gevoerd met als doel het in kaart brengen van het welbevinden van de leerlingen. Dit zijn spontane gesprekken of geplande gesprekken, bijvoorbeeld n.a.v. de vragenlijst van Viseon of de kindkenmerkenlijst.
- Leerlingen worden gecompimenteerd met positief gedrag waarmee ze een ander sterker maken. Leerkrachten benoemen dit expliciet naar de betreffende leerling toe of benoemen dit in een grotere groep om het positieve te benadrukken.
- Indien er individuele afspraken worden gemaakt met een kind op omgangsgebied, wordt dit naar ouders gecommuniceerd.

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag?

Wat is ongewenst gedrag?

- Ongewenst gedrag van één specifiek kind, wordt met hem/haar persoonlijk besproken. Hierbij wordt het gedrag gekoppeld aan de centrale regel van de school **'We maken elkaar sterker'**.
- Binnen ons leerlingendossier (ParnaSsys) worden benoembare situaties omtrent gedrag vermeld. Zo ontstaat er een overzicht van situaties die bij een kind hebben gespeeld.

Op IKC Leuken verstaan we ongewenst gedrag als gedrag dat als bedreigend, vernederend of intimiderend wordt ervaren. Dit kan zich uiten in de vorm van (seksuele) intimidatie, discriminatie, agressie, geweld en (online) pesten.

In het naleven van de regels op een school is er een grijs gebied. Leerlingen kunnen om verschillende redenen soms een grens opzoeken. Hier zit meestal een onderliggende behoefte achter. Deze behoefte uit zich soms in een woede-uitbarsting, een schreeuw om aandacht, etc. Op IKC Leuken proberen de leerkrachten zoveel mogelijk deze situaties te voorkomen door preventief te werken en aandacht te besteden aan groepsvorming en gewenst gedrag.

Het kan voorkomen dat een leerling een grens overschrijdt. Ongewenst gedrag wordt niet getolereerd bij ons op school, omdat de veiligheid van de ander in gevaar kan komen. Wanneer zich dit toch voordoet, is het belangrijk om te kijken waar dit gedrag vandaan komt zodat we hier in de toekomst samen aan kunnen werken en dit kunnen voorkomen.

Op IKC Leuken onderscheiden we vijf vormen van ongewenst gedrag:

- Verbaal geweld
- Fysiek geweld
- Vernieling
- Weglopen
- (online) Pesten/buitensluiten

We hebben als school een belangrijke rol in het bieden van een veilige omgeving. Daarin spelen leerkrachten, ouders, de leerling en de IB'er/directie een rol. Hieronder worden deze rollen toegelicht en uitgelegd, zodat er voor alle partijen helderheid ontstaat.

Verschillende rollen

Rol van de leerkracht

De leerkracht heeft een belangrijke rol bij het aanbieden, stimuleren en bewaken van positief en gezond klassenklimaat. Leerkrachten zijn vaak direct betrokken bij de situatie en zien erop toe dat gemaakte afspraken worden nageleefd. Het is aan de leerkracht om aan leerlingen duidelijk te maken dat ongewenst gedrag niet geaccepteerd wordt. De leerkracht signaleert en kan aan de hand van de situatie gesprekken voeren met betreffende kinderen. In deze gesprekken wordt ingegaan op situaties die zich hebben voorgedaan of andere zaken rondom vertoond gedrag. Indien nodig kan de leerkracht hier klassikaal aandacht aan besteden.

Daarnaast spreken leerkrachten leerlingen aan op ongewenst taalgebruik, ongewenst gedrag en stimuleren zij gewenst gedrag in de groep.

Wanneer er sprake is van ongewenst gedrag, neemt de leerkracht contact op met de ouders. De richtlijnen die wij als school hiervoor hebben opgesteld, zijn opgenomen in bijlage 2. In deze bijlage staat per vorm van ongewenst gedrag wat de verdere afhandeling is en welke rol de leerkracht hierin speelt. Verder zijn leerkrachten gedurende de dag alert op verschillende vormen van

ongewenst gedrag en maken zij dit bespreekbaar in de klas. Leerkrachten maken aan leerlingen duidelijk waar de grenzen liggen. Ook bespreken zij wat gewenst gedrag is.

Tijdens de pauzemomenten surveilleren de leerkrachten op het plein. Er is altijd minstens één leerkracht van een jaargroep aanwezig. Zo worden mogelijke incidenten tijdens het buiten spelen al opgelost. Wanneer er dingen voorvallen die voor de groepsleerkracht van belang zijn om te weten, lichten de surveillerende leerkrachten hen in. De groepsleerkracht handelt het dan verder af.

Rol van de ouders

We vinden het belangrijk dat ouders en school *samen* ongewenst gedrag aanpakken. Op deze manier kunnen we het meeste bereiken. Ouders en school zijn in samenspraak en houden elkaar op de hoogte, waarbij beide initiatief nemen om contact met de ander te leggen.

Het is belangrijk dat ouders op de hoogte zijn van ongewenste situaties waarbij hun eigen kind betrokken is. Zodra er signalen zijn van ongewenst gedrag, worden ouders hiervan op de hoogte gebracht. Wij verwachten van ouders dat ze meedenken in oplossingen en hun verantwoordelijkheid nemen door in gesprek te gaan met hun kind. Indien nodig worden ouders door de leerkracht uitgenodigd voor een gesprek. Wanneer ouders weten wat er gaande is op school, kunnen zij hun kind steunen en verder helpen in zijn ontwikkeling. Ouders kunnen, naar wens, ook contact opnemen met andere instanties zoals het CJG voor hulp en advies.

Wanneer ouders signalen opvangen die op school nog niet bekend zijn, of andere zaken hebben die ze willen delen, informeren zij de leerkrachten hierover. De leerkrachten staan hiervoor open en er wordt samen met ouders gezocht naar een oplossing die past bij de situatie.

Rol van het kind

Wij verwachten van kinderen dat zij in staat zijn om elkaar, andermans spullen en die van henzelf te waarderen. De kinderen leren hun eigen grenzen duidelijk aan te geven en de grenzen van een ander te respecteren. Op het moment dat kinderen getuige zijn van een vervelende situatie bieden zij elkaar hulp of schakelen ze de hulp van een volwassene in.

In de klas wordt regelmatig herhaald wat gewenst gedrag is; er wordt bijvoorbeeld geleerd hoe je positieve feedback en complimenten kunt geven. In iedere groep wordt met regelmaat aandacht besteed aan sociaal-emotionele ontwikkeling. Kinderen weten hoe zij op een respectvolle manier met elkaar kunnen omgaan.

Op het moment dat zich een vervelende situatie heeft voorgedaan, kunnen de betrokken kinderen nadenken over hun eigen rol hierin en het gesprek respectvol aangaan. Niet alleen met de leerkracht, maar ook met de eventuele andere betrokken kinderen. Kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen en mee te denken in alternatieve oplossingen voor de toekomst. Op die manier worden incidenten opgelost en uitgepraat.

Rol van de directie/IB'er

Als er moeilijkere of vervelende situaties ontstaan zijn, zullen de directie en/of de IB'er op de hoogte worden gebracht. Zij zijn er ter ondersteuning van de leerkracht. Ook zijn zij er om in sommige complexe situaties beslissingen en/of de regie nemen.

De rol van de interne begeleider (IB'er) ligt vooral bij het ondersteunen van de leerkracht wanneer deze vragen heeft. De IB'er overlegt met de leerkracht of er verder contact met een ouder nodig is. Indien nodig kan de IB'er ondersteunen bij deze gesprekken.

We streven altijd naar een gezamenlijke oplossing waarin alle partijen zich naar tevredenheid kunnen schikken.

Hoe gaan we op school om met (online) pestgedrag?

Op IKC Leuken proberen we te voorkomen dat er (online) gepest wordt door hier in de klassen aandacht aan te besteden bv tijdens SEO-lessen en gastlessen die aansluiten bij dit thema. Het moeilijke van dit onderdeel is het doorleven en ook echt uitvoeren van wat we met elkaar afspreken of bespreken in de klas. Pesten/buizen sluiten gebeurt vaak als de leerkracht het niet ziet. Dit is een complexe situatie, die extra toelichting behoeft.

Hulp aan de gepeste leerling

Een kind dat gepest wordt moet altijd de mogelijkheid hebben om dit aan een leerkracht of ouders te vertellen. Indien een kind het niet aan de leerkracht durft te vertellen hopen we dat het wel thuis aan de ouders een signaal afgeeft en dat zodoende de leerkracht en de IB'er betrokken worden. De leerling kan (eventueel samen met ouders) contact opnemen met de vertrouwenspersoon binnen onze school. Deze contactgegevens van onze vertrouwenspersoon zijn te vinden in de schoolgids op de website. De vertrouwenspersoon koppelt, bij goedkeuring van de ouders en het kind, vervolgens de problemen terug naar de direct betrokken leerkrachten en directie. Hierbij wordt rekening gehouden met de privacy.

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind voelt zich wellicht eenzaam, een slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit school.

Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen, is het verwerken van ervaringen van even groot belang. Dit gebeurt door:

- Gesprekken te voeren met personen die het kind in vertrouwen durft te nemen.
- Naast incidentele momenten worden ook vaste momenten van gesprek ingebouwd waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van eerdere ervaringen.
- Schriftelijke verwerking door het kind. Het kind krijgt de mogelijkheid te beschikken over een 'gedachten'schriftje dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld (binnen en buiten schooltijd). Het gaat hierbij om een vertrouwelijk instrument van kind en leerkracht. Het geeft het kind de mogelijkheid om de traumatische gebeurtenis een plekje te geven.

Hulp aan de pestende leerling

Niet alleen de gepeste leerling moet hulp krijgen, ook de pestende leerling heeft hulp nodig. Indien het gaat om een specifiek aantoonbare situatie, worden ouders altijd op de hoogte gesteld en volgt er direct een gesprek met de leerling.

Hulp die we deze leerling bieden kan bestaan uit: een probleemoplossend gesprek (eventueel aangevuld met een consequentie), een rollenspel, een gesprek met ouders of een training sociale vaardigheden (op school of elders).

Deze stappen zullen ondernomen worden voor de pestende leerling:

- De leerkracht gaat in gesprek met de pestende leerling buiten de les. In het gesprek probeert de leerkracht te achterhalen waar het pestgedrag vandaan komt en wordt de leerling bewust gemaakt van het effect van zijn gedrag.
- Bij incidenteel pestgedrag wordt dit met de betrokken leerlingen en leerkracht besproken. Er volgen hierna nog een aantal gesprekjes in de periode daarna. De leerkracht blijft een vinger aan de pols houden hoe het gaat. Van deze gesprekken worden aantekeningen gemaakt in ParnasSys onder het kopje 'incidenten'. Hierdoor is de jaren daarna helder wat er gebeurd is en vooral bij herhaling van belang dat er met ouders gesproken wordt. Van ouders wordt hierin een actieve houding verwacht om samen het probleem op te lossen.

- Bij herhaald pestgedrag is de directie op de hoogte van de gesprekken tussen leerlingen en leerkracht en ouders en leerkracht. De gemaakte afspraken zijn terug te vinden in ParnasSys.

Afhankelijk van de ernst van het pesten kan een consequentie volgen. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name situaties waarin het pestgedrag makkelijker vorm kan krijgen, zoals buiten spelen, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies en schoolreisjes.

Indien het gedrag niet verbetert, kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin. Hierbij wordt eerst contact opgenomen met ouders en directie en er zal indien nodig een gesprek plaatsvinden met ouders, de pestende leerling, leerkracht en directie.

In uitzonderlijke situaties waar het gedrag niet aanzienlijk verbetert en/of ouders onvoldoende meewerken om het probleem aan te pakken, kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen, zoals schorsing of verwijdering.

Hulp aan de middengroep en de meelopers

De middengroep is van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Dit zijn vaak de zwijgende leerlingen die niets met het pestgedrag te maken willen hebben. Het is belangrijk om deze leerlingen te leren dat ze zich mogen uitspreken, zodat de pestende leerling minder te zeggen heeft en de gepeste leerling weet dat hij/zij niet alleen staat.

Hier wordt in de kring/klassenvergadering preventief aandacht aan besteed door middel van bijvoorbeeld rollenspel, gesprekken en prentenboeken. We willen de kinderen het verschil tussen “klikken” en “zorgen uitspreken” duidelijk te maken.

De middengroep is het beste te mobiliseren door een goede sfeer in de groep en samenwerking tussen leerkracht en ouders van deze leerlingen. Deze groep kinderen kan, indien ze samen sterk staan, optreden tegen het pesten.

Hulp van- en aan ouders

Kinderen die gepest worden zullen dat niet in alle gevallen snel tegen hun ouders zeggen. Het kan daarom lang duren voordat ouders of school merken dat een kind gepest wordt. Het is van belang dat, indien er mogelijke signalen zijn, ouders dit met school delen, maar ook andersom. Mogelijke signalen zijn:

- Het kind heeft vaak hoofdpijn of buikpijn
- De schoolresultaten gaan plotseling achteruit
- Het kind laat gedragsverandering zien (aanhankelijker, isoleert zich, is agressiever, gaat niet graag naar school, begint broers/zussen/ouders te pesten)
- Het kind komt laat op of van school of vraagt of u wilt halen en brengen
- Het kind wordt niet vaak gekozen door andere leerlingen en mag niet meespelen
- Het kind wordt op een onvriendelijke manier benaderd en uitgelachen

Contact

Als er tussentijds zorgen zijn om het welbevinden van het kind is er altijd de mogelijkheid om een gesprek aan te gaan met de leerkracht. Dit mag vanuit de leerling, ouders of leerkracht worden geïnitieerd. De leerkracht voert een aantal keren per jaar een kindgesprek. Daarbij ligt de nadruk op het gevoel van de leerling. Hierbij staan de volgende vragen: 'hoe gaat het?' en 'wat kunnen we samen verbeteren?' 'wat heb je hiervoor nodig?' centraal.

Indien er uit een gesprek, observatie of meetinstrument van VISEON blijkt dat een kind op sociaal emotioneel gebied niet lekker in z'n vel zit, wordt er verdere actie ondernomen. Denk hierbij aan een gesprek of onderzoek waarbij helder wordt hoe de school kan helpen.

Ouders kunnen via het Ouderportaal of telefonisch contact opnemen wanneer ze zorgen hebben over de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind. Daarna kan er, indien gewenst, een gesprek worden ingepland. Het is belangrijk dat ouders en leerkrachten tijdig aan de bel trekken wanneer er zorgen zijn en elkaar zo goed mogelijk informeren over het welbevinden van het kind. De verslaglegging zal door de leerkracht geregistreerd worden in ParnasSys onder het kopje 'incidenten'.

Wat als school en ouders er niet uitkomen?

De meeste ruzies en pesterijen worden binnen school snel opgelost. Meestal doen de leerlingen dat al zelf. Soms duurt het langer en moet de leerkracht, een begeleider of de directeur helpen. Als een ouder er met de leerkrachten, begeleider of de directie niet uitkomt, kan deze contact opnemen met de vertrouwenspersoon van de school.

De vertrouwenspersoon voor ouders kan helpen een klacht in te dienen bij de onafhankelijke klachtencommissie (zie schoolgids).

Ouders kunnen dit ook zonder hulp van de vertrouwenspersoon doen. Ouders kunnen een klacht indienen tegen de school als ze van mening zijn dat:

- De school weigert om het pesten aan te pakken
- De school het probleem bagatelliseert
- De school het probleem niet naar tevredenheid van de ouders aanpakt

Ook de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kan een rol spelen als het gaat om pesten (<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw>). Hij is een klankbord voor kinderen, ouders en personeelsleden die slachtoffer zijn van bijvoorbeeld geweld, pesten of intimidatie. De vertrouwensinspecteur adviseert over de te nemen stappen. Ook verleent hij bijstand bij het zoeken naar oplossingen. Bij een klacht of aangifte kan de inspecteur begeleiding bieden.

Als uw kind vanwege pesten niet meer naar school gaat, moet school de afwezigheid melden bij de leerplichtambtenaar. Hij/zij bemiddelt en adviseert bij conflicten tussen kinderen, hun ouders en/of scholen bij dreigend verzuim.

Als ouders niet meewerken en er gesprekken op schoolniveau zijn gevoerd met de betrokken partijen kan school externe ondersteuning zoeken. Dit kan via het CJG. Mochten de aangeboden gesprekken en/of trainingen geen oplossing bieden dan kan de school uiteindelijk overgaan tot een sanctie zoals schorsing of verwijdering.

Slotwoord

Het naleven van het gedragsprotocol is een leidraad.
Stimuleren van gewenst gedrag en het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag vergt continue blijvende aandacht.

Hier zullen school, ouders en kinderen samen zorg voor dragen.

Bijlagen

Bijlage 1: Wat houdt Grip op de Groep in?

Grip op de groep gaat uitgebreid in op het groepsproces in een klas en hoe een leerkracht een positieve leeromgeving creëert aan het begin van het schooljaar. Grip op de groep is geen methode, maar biedt inzicht in processen die in een groep spelen en geeft handvatten om in een groep een positieve sfeer te maken.

Een aantal elementen uit Grip op de Groep:

- De groep
- De positieve groep
- De negatieve groep
- Fases in de groepsvorming
- Waarden en normen in de groep
- Inter- en intragroepsrelaties
- Lessen en leeromgevingen om de groep positief te beïnvloeden

Er bestaan globaal twee soorten groepen te onderscheiden; de positieve groep en de negatieve groep.

De positieve groep

Kenmerken van zo'n groep zijn:

- De groepsleden zijn eensgezind en gemotiveerd om groepsdoelen te halen.
- Groepsleden voelen zich medeverantwoordelijk voor de eigen groep en uiten dit ook.
- De groepsleden tonen respect voor de mening en het karakter van een ander groepslid.
- Groepsleden zijn bereid tot samenwerking.

In een goede groep zijn de groepsnormen positief. Dit heeft fijne gevolgen:

- Kinderen gaan met plezier naar school
- Minder ordeproblemen
- Betere leerresultaten
- Leerlingen helpen elkaar
- Goed pedagogisch klimaat
- Prettige omgangsvormen
- Effectieve onderwijsvormen worden uitvoerbaar

De negatieve groep

Kenmerken van een negatieve groep zijn:

- De harmonie ontbreekt, er is een continue strijd om het doel.
- Groepsleden tonen zich niet medeverantwoordelijk voor de groep.
- Groepsleden tonen geen respect voor de mening en het karakter van andere groepsleden.
- Bepaalde rollen ontbreken.

Een negatieve groep zorgt voor ordeproblemen. Gevolgen van een negatieve groep zijn onder andere:

- Pesten. Dit is geen op zichzelf staand verschijnsel, maar dit hangt samen met het groepsproces.
- Ruzies
- Slechte prestaties van de leerlingen

- Slechte samenwerking

Fases in de groepsvorming

Groepsvorming kent de volgende fases:

- Fase 1: Forming, de verkenningsfase. (ongeveer twee weken)
- Fase 2: Storming, de hiërarchie wordt vastgesteld. (ongeveer twee weken)
- Fase 3: Norming, de leiders bepalen de ongeschreven regels. (ongeveer twee weken)
- Fase 4: Performing, de groep is klaar voor het werken. (de rest van het schooljaar)
- Fase 5: Termination, het einde is in zicht, groepsregels vervagen en de groep richt zich op het afscheid. (alleen groep 8, de laatste twee weken)

Bijlage 2: Grenzen

Voor het registreren van gebeurtenissen gebruiken wij het leerlingvolgsysteem ParnasSys. Hier kan ook een logboek inzitten van gebeurtenissen.

Notities in ParnasSys hebben de titel 'conflict' en staan bij 'incidenten'.

Grens	Aanpak
Verbaal geweld	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprek met leerling • Leerkracht maakt notitie in ParnasSys. • Bij herhaaldelijk voorkomen of situatie waar het uit de hand is gelopen, worden ouders gecontacteerd. • Leerkrachten steunen elkaar wanneer leerkrachten door leerlingen worden uitgescholden.
Fysiek	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprek met leerling (op later moment) • Leerkracht maakt notitie in ParnasSys. • Er wordt met ouders contact opgenomen (telefonisch of gesprek op school) • Als de situatie onhandelbaar is, is de leerling niet meer welkom in de klas. Directie/IB'er wordt ingeschakeld. Kind moet eventueel worden opgehaald door de ouders.
Spullen vernielen	<ul style="list-style-type: none"> • Bij bewust vernielen van materialen van anderen, notitie in ParnasSys. Daarnaast worden ouders op de hoogte gebracht. • Vergoeden of vervangen van materiaal. Chromebook/digibord via ICT/Directie.
Weglopen / weigeren om naar binnen te gaan	<ul style="list-style-type: none"> • Leerkracht contacteert ouders telefonisch. Kind terugsturen naar school. • Leerkracht maakt notitie in ParnasSys. • Directie en/of IB'er wordt op de hoogte gesteld • Tijd wordt ingehaald • Eventueel time-out plek voor het kind afspreken op het schoolterrein
Buitensluiten (pestgedrag)	<p>Deze aanpak staat uitgebreid beschreven in hoofdstuk 'hoe gaan we op school om met pestgedrag?' Samenvatting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerkracht maakt notitie in ParnasSys bij een specifieke en aantoonbare situatie. • Leerkracht neemt contact op met ouders bij een specifieke en aantoonbare situatie. • Er wordt een gesprek gevoerd met de betrokkenen en samen gekeken hoe dit kan worden opgelost.